

Tres notes entorn de PLOM-PLATA_derives obligades

Benaurades les regles de la mètrica
que anul·len les respostes automàtiques,
ens forcen a pensar dues vegades
AUDEN, W. H.,

1. transmissió

A les primeres línies del seu *Imatges malgrat tot*, Georges Didi-Huberman escrivia: «Per saber hem d'imaginar». I uns anys després, deia: «en la nostra manera d'imaginar hi ha fonamentalment una condició per a la nostra manera de fer política». Fer art en relació a les desaparicions en el Ríó de la Plata, de l'exili, de les migracions pot semblar una desproporció amb respecte de l'experiència viscuda. Però, l'art en tant que forma d'imaginació és justament el contrari de la mera invenció i ens ajuda a entrar políticament en relació amb la realitat. Pintar, filmar, fotografiar, muntar imatges sobre els fets que han passat, implica d'entrada una organització que ens permet parlar-ne, prendre posició respecte del que s'esdevé, indicar responsabilitats pròpies i alienes, en lloc de trobar-nos enaiguats pel dolor.

Nora Ancarola ofereix imatges fragmentàries que ens són presentades com a estrats d'esdeveniments, però en el seu treball no té cap voluntat d'unificar-les ni de projectar amb elles una llum potent sobre **el que ha passat**, potser perquè sap que paradoxalment una llum poderosa ens enlluernarà i no ens deixarà veure les experiències que hi ha al darrera; més aviat, confia en la capacitat, proporcionada per la imaginació, de desplaçar-nos mentalment i travessar fosc del real i entreveure. És com si ens estigues dient que quan una experiència, encara que sigui la més fosca que hàgim viscut, troba una forma de transmissió, il·lumina alguna zona i alhora en fa veure les seves ombres.

2. arxiu

Aquesta mostra ens ajuda a veure les ombres del nostre temps, tant a través de reflexions sobre el desarrelament o el malestar com mitjançant la memòria del

darrer segle. Per exemple, en el contrast entre els "hotels d'immigrants" a Buenos Aires i l'actual "centre d'internament per a estrangers" de Barcelona (*¿Dónde durmieron nuestros abuelos?, Ciutat de l'immigrant*) podem apreciar la juxtaposició de documents d'arxius personals i web i imatges de llocs, amb l'ànim de destacar el valor que poden tenir papers sovint desestimats per pertànyer a l'àmbit privat o personal i documents materialment humils i d'evitar passar per sobre de la memòria que acumulen els llocs físics. En aquest punt sembla que hi ressoni l'advertència d'en G. W. Sebald, quan assenyalava que, com més ens esforcem a intentar reproduir la realitat, més se'ns imposen aquelles "imatges prefabricades que tenim impreses en la ment i que ens entestem a mirar, mentre la veritat es troba en alguna altra banda".

En altres moments, la mostra convida a detectar i a promoure la contaminació amb altres llenguatges, a incloure altres relats, altres tipografies, a treballar en les escletxes, com si per tal de pensar una nova relació amb el passat, fes falta interrogar-nos i examinar el nostre temps com habitat per temporalitats diverses, per asincronies i contradiccions. Potser l'art de l'arxiu conté la possibilitat d'altres paraules, imatges i nous relats.

3. exili

La narració històrica, La caseta dels alemanys, Gewalt=violència=poder. De fet, tal vegada va ser des de l'exili que la llengua alemanya o l'espanyola es van salvar d'haver romàs com l'idioma del règim. La referència a la importància de l'esperanto entre les organitzacions llibertaries i els sindicats anarquistes d'abans de la Guerra Civil ens obliga a repensar o tornar a parlar sobre la llengua i potser a recordar que, com ha dit Barbara Cassin, cal parlar al menys dues llengües per entendre que el llenguatge que parles no és el *logos*, sinó una llengua entre d'altres..

A *PLOM-PLATA_derives obligades* hi ha una citació de *L'arrelament*, el darrer llibre d'una pensadora que va considerar que el desarrelament era la malaltia del món modern, Simone Weil. Però ella el pensava més enllà de la dicotomia tradicional entre modus de vida nòmada i modus sedentari, i el caracteritzava

com el resultat de l'absència d'arrels, de teixit de relacions ens els espais i els temps col·lectius on hauria de tenir lloc la participació, i on trobar tot allò que es vol conservar i alguns pressentiments de l'avenir. Sense passat ni futur el present esdevé opac, sempre idèntic a si mateix, sense possibilitat de saber què significa innovar ni conservar, escrivia pocs anys després Hannah Arendt.

Fina Birulés